אוֹ דִלְמָא – או שמא כוונת רבי חנינא, שגובים ממשועבדים רק חובות קְצוּבִין וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן כְּתוּבִים בשטר. חוב של אכילת פירות אינו קצוב ולכן אין מוציאין לאכילת פירות מנכסים משועבדים.

תָּא שְׁמַע, דְּאִיתְמַר מֵי שֶׁמֵּת וְהִנִּיחַ שְׁתֵּי בָּנוֹת וּבֵן. וְקָדְמָה הָרִאשׁוֹנָה וְנָטְלָה עֲשָׂר נְכָסִים עבור פרנסת נישואין, **וְלֹא הִסְפִּיקָה שֶׁנִּיָּה לִגְבּוֹת** את העשירית מהנכסים, **עַד שֶׁמֵּת הַבֵּן,** ונפלה הירושה לפני שתי הבנות. **אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן שֶׁנִּיָּה וִיתֵרָה** – אינה מקבלת את עישור הנכסים, ומחלקים את הירושה בין שתיהן. **וְאָמַר לֵיהּ רַבִּי חֲנִינָא** לרבי יוחנן, וכי מפני שקדמה הראשונה לקחת עישור נכסים תפסיד השניה, והלא גְּדוֹלָה מִזּוֹ אָמְרוּ חכמים, שאם האח שלהן מכר את הנכסים, **מוֹצִיאִין** מהלקוחות את עישור הנכסים **לְפַרְנָסָה** – לצורך הנדוניה, **וְאֵין מוֹצִיאִין** מהלקוחות **לְמָזוֹנוֹת** האשה והבנות. הרי שגובים לפרנסה אפילו מהלקוחות, **וְאַתְּ** – רבי יוחנן **אָמַרְתְּ, שֶׁהִנִּיחָה וִיתֵרָה,** והלא הנכסים נמצאים לפנינו ומשועבדים לכך, ומדוע שלא תיקח מהירושה את עשירית הנכסים קודם החלוקה.

מבואר בדברי רבי חנינא שמוציאים עישור הנכסים ממשועבדים, **וְהָא פַּרְנָסָה דְּמֵיקַּץ קַיְּצָא** – שהיא סכום קצוב, והיינו עשירית מהנכסים, **מִיכָּתֵב לֹא כְּתִיבָא** – והיא אינה כתובה בשטר אלא זו תקנת חכמים, **וְקָא מוֹצִיאָה** ממשועבדים. מוכח שלפי רבי חנינא, די בסכום קצוב כדי לגבות ממשועבדים ולא צריך שיהא כתוב בשטר.

מתרצת הגמרא, **שַׁאנִי פַּרְנָסָה** – שונה דין הפרנסה, **כֵּיוָן דְּאִית לָהּ קָלָא כְּמַאן דְּכְתִיבָא דְּמֵי** – ברגע שהאב מת מתפרסם הדבר שמגיע לה פרנסה, והרי זה כאילו כתוב בשטר, ואם כן חוזר הספק שלנו, האם לרבי חנינא צריך גם קצוב וגם כתוב.

להלן מקשה הגמרא ממשנה במסכת כתובות (קא:), על עולא הסובר שכדי לגבות ממשועבדים צריך שהחוב יהיה כתוב בשטר. המשנה עוסקת באדם שנשא אשה שהיתה לה בת מנישואים קודמים, והוא התחייב בעל פה לזון את בת אשתו חמש שנים. אותו אדם גירש את אשתו והיא נישאת לאדם אחר שגם הוא התחייב בעל פה, לזון אותה חמש שנים, ושניהם מתו בתוך אותם חמש שנים: **מָתַיְיהוּ רַב הוּנָא בַּר מָנוֹחַ,** שנינו במשנה, **מָתוּ** הבעלים, הראשון שגירשה והשני שנשאה, **בְּנוֹתֵיהֶן** של הבעלים, **נִזּוֹנוֹת מִנִּכְסֵים בְּנֵי חוֹרִין,** וכפי שמבואר במשנתינו ש'אין מוציאין למזון האשה והבנות מנכסים משועבדים'. **וְהֵיא,** הבת של האשה, ששני הבעלים התחייבו לזונה חמש שנים, **נִזּוֹנֶת** – גובה את המזונות שהובטחו לה, **מִנְּכָסִים מְשׁוּעְבָּדִים, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כִּבְעָלַת חוֹב.** ואם כן רואים במשנה, שאם החוב קצוב אף שלא כתוב בשטר, גובה ממשועבדים, וקשה על עולא הסובר שצריך שהחוב יהיה כתוב בשטר.

מתרצת הגמרא, **הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן בְּשֶׁקָּנוּ מִיָּדוֹ** – שם מדובר שהבעלים התחייבו בקנין לזון את הבת חמש שנים, וסתם קנין לכתיבה עומד, ומן הסתם כתבו זאת בשטר.

מקשה הגמרא, **אִי הָכִי** – אם מדובר שעשו קנין, אם כן שגם למזון הבנות של הבעלים עשו קנין, שהרי המשנה באה להראות את החילוק בין בנותיהם לבנות האשה, ואם כן **בָּנוֹת נָמֵי** – גם הבנות של הבעלים יוכלו לגבות ממשועבדים, שהרי סתם קנין לכתיבה עומד.

מתרצת הגמרא, המשנה שם מדברת **בְּשֶׁקָּנוּ לְזוֹ וְלֹא קָנוּ לָזוֹ** – באופן שהם עשו קנין רק לבת האשה אבל לבנותיהם לא עשו קנין. שואלת הגמרא, **מַאי פְּסָקָא** – מדוע פסק התנא ונקט שהתחייבות לבת אשתו נעשתה בקנין, והתחייבות לבנותיו לא נעשתה בקנין.

עונה הגמרא, **בַּת אִשְׁתּוֹ** מנישואין קודמים, **דַּהֲוַאי בְּשָׁעַת קִנְיָן** – שהיא היתה קיימת בשעה שעשו את הקנין, **מְחַיֵּי לָהּ קִנְיָן** – מועיל לה הקנין שהתחייבו לה. אבל **בִּתּוֹ דְּלֹא הֲוַאי בְּשָׁעַת קִנְיָן** – שעדיין לא נולדה בשעה שעשו קנין, **לֹא מְחַיֵּי לָהּ קִנְיָן** – לא מועיל לה הקנין.

שואלת הגמרא, **מִי לֹא עָסְקִינַן** – האם לא מדובר גם באופן, **דַּהֲווּ תַּרְוַיְיהוּ בְּשָׁעַת קִנְיָן** – ששתיהן (גם בתו וגם בת אשתו) היו קיימות בשעת הקנין, **וְהֵיכִי דָּמֵי** – ואיך יתכן הדבר שבתו תהיה בשעת התנאי שנעשה בזמן הנישואין, כגון, **דְּנָשֵׂאתָהּ וְאַהַדְּרַהּ** – שהם היו נשואים וילדה לו אשתו בת, והבעל גירש את אשתו ואחר כך החזירה. ובשעת הנישואין השניים התחייב גם לבתו וגם לבת אשתו, ואם כן מדוע שלא יועיל הקנין גם לבתו והרי היתה בעולם בשעת הקנין.

עונה הגמרא תשובה אחרת, **אֶלָּא בִּתּוֹ דְּבִתָּנאי בְּיִת דִּין קָאָכְלָה** – בתו שמגיע לה מזונות מתנאי בית דין, **לֹא מְחַיֵּי לָהּ קִנְיָן, בַּת אִשְׁתּוֹ דְּלָאו בִּתָּנאי בְּיִת דִּין קָאָכְלָה** – שהיא אינה ניזונת מתנאי בית דין אלא מכח ההתחייבות של בעל אמה, **מְחַיֵּי לָהּ קִנְיָן.**

שואלת הגמרא, **וְכִי מֵיגַּרַע גָּרְעָה** – וכי בגלל שיש לבתו מזונות מכח תנאי בית דין, זה מגרע את כוחה ולא מועיל קנין.

עונה הגמרא תשובה אחרת, **אֶלָּא בִּתּוֹ דְּבִתָּנאי בְּיִת דִּין קָאָכְלָה** – כיון שהיא מקבלת מזונות מכח תנאי בית דין, ונוסף לזה הוא גם עשה קנין, הבעל משתדל ביותר לתת לה את המגיע לה, **וְאֵימַר צְרָרֵי אַתְּפְסָהּ** – ואנו חוששים שהבעל לפני מותו נתן בידה צרור מעות עבור המזונות ולכן אינה גובה ממשועבדים. אבל מבני חורין, כלומר מהיורשים, בתו גובה מזונות ולא חוששים להתפסת צררי. מאידך, בת אשתו שגובה מזונות מכח ההתחייבות שלו, אף שעשה קנין אין חוששים להתפסת צררי, ולכן גובה ממשועבדים.

הגמרא מקשה מברייתא גם על עולא וגם על רבי חנינא: **תָּא שְׁמַע, אָמַר רַבִּי נָתָן אִימָתַי** נאמרה ההלכה שאין מוציאים לפירות מנכסים משועבדים, רק **בְּזְמַן שֶׁקָּדַם מְקַחוֹ שֶׁל שֵׁנִי לְשִׁבְחוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן** – שהקונה השני קנה את השדה לפני שהקונה הראשון השביח את השדה הגזולה, **אֲבָל קָדַם שִׁבְחוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן לְמְקָחוֹ שֶׁל שֵׁנִי** – אבל אם קודם השביח הקונה הראשון את השדה הגזולה ורק אחר כך קנה השני את הקרקע מהמוכר, **גּוֹבֶה מִנְּכָסִים מְשׁוּעְבָּדִים. אַלְמָא** – מוכח מברייתא זו, שהטעם שלא גובים ממשועבדים, רק **מִשּׁוּם דְּלֹא קָדִים הוּא** – שהחוב היה מאוחר ללקיחת הקרקע, ולא בגלל שהחוב צריך להיות כתוב או קצוב, וקשה גם על עולא וגם על רבי חנינא.

מתרצת הגמרא, **תַּנָּאֵי הִיא** – במחלוקת עולא ורבי חנינא, כבר נחלקו תנאים בברייתא. **דְּתַנָּיֵא אֵין מוֹצִיאִין לַאֲכִילַת פֵּרוֹת וְלִשְׁבָּח קַרְקָעוֹת וְלִמְזוֹן אִשָּׁה וְהַבָּנוֹת מִנְּכָסִים מְשׁוּעְבָּדִים מִפְּנֵי תִּיקּוּן הָעוֹלָם לְפִי שֶׁאֵין כְּתוּבִין** ודומים למלוה על פה שאין לה קול, ואם מלוה על פה יגבה ממשועבדים לא יקנה אדם לעולם שדה שמא יבוא המלוה ויטרוף זאת ממנו. זו היא שיטת תנא קמא ועולא סובר כמו תנא קמא. **אָמַר רַבִּי יוֹסֵי וְכִי מָה תִּיקּוּן הָעוֹלָם יֵשׁ בָּזוֹ** – גם אם החובות של מזונות וכל השאר יהיו כתובים בשטר **וַהֲלֹא אֵין קָצוּבִין,** והלוקח אינו יודע להיזהר כיון שאינו יודע את גודל החוב, ואין צורך בתקנה מיוחדת לצורך תיקון העולם, כדי לא לגבות אותם ממשועבדים, ורבי חנינא סובר כמו רבי יוסי.

שנינו במשנה **וְהַמּוֹצֵא מְצִיאָה לֹא יִשְׁבַּע** שבועת מודה במקצת, מפני תיקון העולם: **אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שְׁנֵי כִיסִין קְשׁוּרִין מָצָאתָ** ששייכים **לִי** – אדם איבד שני כיסים של מעות קשורים זה בזה, והבריז על אבידתו, בא חבירו ואמר אני מצאתי כיס אחד. המאבד טוען, שמאחר ואתה מודה שמצאת את הכיס האחד, ברי לי שמצאת שנים כיון שהם היו קשורים זה בזה. **וְהַלָּה** – והמוצא **אוֹמֵר לֹא מָצָאתִי אֶלָּא אֶחָד, נִשְׁבָּע** המוצא שבועת מודה במקצת. אבל אם היה המעשה בשני שוורים, והמאבד טוען **שְׁנֵי שְׁוָורִים קְשׁוּרִין מָצָאתָ** ששייכים **לִי וְהַלָּה** – והמוצא **אוֹמֵר לֹא הָיָה אֶלָּא אֶחָד,** המוצא **אֵינוֹ נִשְׁבָּע** שבועת מודה במקצת.

שואלת הגמרא, **מַאי טַעְמָא** – מה ההבדל בין כיסים לבין שוורים. עונה הגמרא, **שָׁוְורִין מְנַתְּחֵי מְחַדְּדֵי** – דרך השוורים להתנתק זה מזה, והמאבד לא יכול לטעון טענה ודאית שהמוצא מצא שנים ולא אחד, נמצאת טענתו טענת שמא, ואין נשבעים על טענת

המשך בעמוד קצב

שמא. אבל כִּיסִּין, **לֹא** מַנַּחְתִּי מֵהֶדְדֵי – אין הדרך שיתנתקו זה מזה,
ולכן טענת המאבד שחבירו מצא שני כיסים, היא טענת ברי, ועל
המוצא מוטלת שבועה.
דין נוסף אמר רבי יצחק, אם טען המאבד, שְׁנֵי שָׁוְורִין קְשׁוּרִין

מָצָאתָ, וְהִלָּה אוֹמֵר אנמנם **מָצָאתִי** שני שוורים, וְהֶחְזַרְתִּי לְךָ **אֶחָד**
מֵהֶן, **הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע** שבועת מודה במקצת.
מקשה הגמרא, **וכי רַבִּי יִצְחָק לֵית לֵיהּ** – אינו סובר את דין המשנה
שהַמּוֹצֵא מְצִיאָה לֹא יִשָּׁבַע מִפְּנֵי תִּיקּוּן הָעוֹלָם,

מתרצת הגמרא, **הוּא דְּאָמַר** – רבי יצחק אמר את דבריו **דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב**, שהוא תנא וסובר כמותו, שמשיב אבידה שיש למאבד בעל האבידה טענת ברי נגדו צריך להשבע, וחולק על משנתינו שפוטרת משיב אבידה משבועה אפילו כשיש למאבד טענת ברי.

הגמרא מביאה להלן את הברייתא שבה נחלקו רבי אליעזר בן יעקב וחכמים, הגמרא דנה בדבריהם עד שמגיעה לפירוש הנכון בדברי רבי אליעזר בן יעקב שמתאימים לדברי רבי יצחק: **דְּתַנְיָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, פְּעָמִים שֶׁאָדָם נִשְׁבָּע** שבועת מודה במקצת, **עַל טַעֲנַת עַצְמוֹ** – גם כשאין אדם שתובע אותו. **כֵּיצַד**, מלוה שמת והלוה אומר לבנו של המלוה, **מָנֶה לְאָבִיךָ בְּיָדִי** – אני חייב לאביך מנה שהם מאה זוז, **וְהֶאֱכַלְתִּיו פֵּרֹם** – אבל כבר החזרתי לו חצי מהסכום דהיינו חמישים זוז, **חֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע** שבועת מודה במקצת. **וְזֶה הוּא** המקרה **שֶׁאָדם נִשְׁבָּע עַל טַעֲנַת עַצְמוֹ**, אף שלא תבעו אותו. **וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵינוֹ** – אין דינו **אֶלָּא כְּמַשִּׂיב אֲבֵידָה** שאין אדם תובעו **וּפָטוּר** מן השבועה.

הגמרא להלן מביאה שכבר דנו אמוראים במסכת אחרת בדברי רבי אליעזר בן יעקב, והוכיחו שאי אפשר לבאר ששיטתו היא, שמשיב אבידה חייב שבועה אפילו כשאין אדם תובעו, ושאין לפוטרו בגלל תיקון העולם, אלא יש לפרש את שיטתו בדרך שונה.

במסכת אחרת כאשר הובאה שיטתו של רבי אליעזר בן יעקב שאלו שם בגמרא, **וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב לֵית לֵיהּ מַשִּׂיב אֲבֵידָה פָּטוּר** – האם רבי אליעזר בן יעקב אינו סובר שיש לפטור את המשיב אבידה משבועה מפני תיקון העולם, כדי שבני אדם לא ימנעו מלהגביה אבידה. ותירצו, **אָמַר רַב, בְּטוֹעֲנוֹ קָטָן** – רבי אליעזר בן יעקב דיבר במקרה, שבנו הקטן של המלוה תובע את הלוה מנה לאבא בידך, והלוה מודה שלוה אבל החזיר חמישים, ומשום כך עליו להשבע שבועת מודה במקצת. ולפי זה, גם רבי אליעזר בן יעקב מודה שמשיב אבידה פטור משבועה, אלא שזה דווקא כשהתובע הוא שמא, אבל כשהתובע הוא ברי, אף שאין זה ברי גמור, כגון, בקטן שבא בטענת אביו, שטענת קטן טענה קלושה היא, אף על פי כן הרי זה נשבע.

תמהה הגמרא, **קָטָן מִידֵי מַשָּׂא אִית בֵּיהּ** – וכי יש איזו ממשות בתביעת קטן, כלומר, וכי תביעת קטן יכולה להביא את הנתבע לידי שבועה, **וְהָתְנַן** במסכת שבועות (לח:) **אֵין נִשְׁבָּעִין עַל טַעֲנַת חֵרֶשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן**. עונה הגמרא, **מַאי קָטָן, גָּדוֹל** – רב שאמר שמדובר שטוענו קטן, התכוין לבנו הגדול של המלוה. **וְאַמַּאי קָרֵי לֵיהּ קָטָן** ולמה קרא לו רב קטן, **דִּלְגַבֵּי מִילֵּי דְּאַבִיו, קָטָן הוּא** – כיון שבענייני אביו דינו כקטן, והלוה לא חושש להכחישו.

שואלת הגמרא, **אִי הָכִי** שמדובר שתובע אותו בנו הגדול של המלוה, מדוע אמר רבי אליעזר בן יעקב שזו שבועה על **טַעֲנַת עַצְמוֹ**, הלא שבועה על **טַעֲנַת אֲחֵרִים הוּא**, שהרי התובע הוא אדם גדול.

עונה הגמרא, **טַעֲנַת אֲחֵרִים וְהוֹדָאַת עַצְמוֹ**, כלומר, זו אמנם טענת אחרים אבל חיוב השבועה, בא מחמת הודאת עצמו שחייב חמישים לאביו. מקשה הגמרא, הרי **כּוּלְּהוּ טַעֲנָתָא נַמִּי** – הרי בכל טוען ונטען שהנתבע מודה במקצת, **טַעֲנַת אֲחֵרִים וְהוֹדָאַת עַצְמוֹ נִינְהוּ** – אחרים תובעים אותו והשבועה היא מחמת הודאתו, ואף חכמים מודים בזה ולא פוטרים משבועה, ועוד שרבי אליעזר בן יעקב לא היה אומר 'פעמים שאדם נשבע', כי אין זה רק לפעמים, אלא תמיד זה כך.

מתרצת הגמרא, **אֶלָּא** נחזור לאוקימתא הראשונה של רב שמדובר שטענו קטן, ומה שלמדנו במשנה במסכת שבועות שאין נשבעים על טענת קטן, זה רק במקרה שקטן תובע אותו על פקדון שהפקיד אצלו, והנתבע מודה במקצת, אבל כשבנו הקטן של המלוה תובע אותו על חוב שחייב לאביו והוא מודה לו במקצת, סובר רבי אליעזר בן יעקב שנשבעים, וחכמים סוברים שגם על טענת בנו הגדול לא נשבעים, **וּבְרַבָּה קָמִיפַּלְגִי** – ורבי אליעזר בן יעקב וחכמים נחלקו בסברת רבה.

דְּאָמַר רַבָּה, מִפְּנֵי מָה אָמְרָה תּוֹרָה שֶׁהַמּוֹדֶה בְּמִקְצָת הַטַּעֲנָה יִשָּׁבַע, הרי יש לפוטרו מטעם שמשיב אבידה הוא, שהרי היה לו לכפור הכל והיה פטור משבועה, ובכך שבא מעצמו והודה שחייב במקצת, משיב אבידה הוא ומדוע חייבתו תורה שבועה. ועונה רבה, משום **שֶׁחֲזָקָה אֵין אָדָם מַעֲיז פָּנָיו בִּפְנֵי בַּעַל חוֹבוֹ**, לכפור בכל החוב, שהרי המלוה עשה לו טובה בכך שהלוהו, ואיך יעיז פניו ויכפור בפניו על כל החוב, ואם כן לא שייך לומר שהוא משיב אבידה מפני שהיה יכול לכפור הכל, שהרי אינו מעיז לעשות כן.

וְהָאי – וזה המודה במקצת **דְּכָפַר לֵיהּ בָּעֵי לְמִכְפַּר לֵיהּ** – בכל החוב היה רוצה לכפור, **וְהָאי דְּלָא כָּפַר לֵיהּ** בכולו **מְשׁוּם דְּאֵין אָדָם מַעֲיז פָּנָיו בִּפְנֵי בַּעַל חוֹבוֹ**, ועל כן חייבתו התורה שבועה, כדי שיודה לו שחייב הכל. ואם תאמר, כיצד אנו מחייבים אותו להישבע, והרי אם חשוד הוא על הממון שרוצה לגנוב ממון מחבירו ולכפור במה שחייב לו, אם כן חשוד הוא גם על השבועה שישבע לשקר, על כך ממשיך רבה ואומר, כי לאמיתו של דבר אין הוא חשוד על הממון, **וּמשום** שבאמת **כְּכוּלֵּיהּ בָּעֵי דְּלוּדֵי לֵיהּ** – רצונו היה להודות לבעל חובו על על החוב, ואינו מתכוין לגנוב את כספו, **וְהָאי דְּלָא אוֹדֵי לֵיהּ** – והטעם שהוא מודה רק על חצי החוב, משום **שֶׁאִישְׁתַּמּוּטֵי הוּא דְּקָא מִשְׁתַּמֵּיט לֵיהּ** – שהוא משתמט מלשלם את מחצית השניה של ההלואה, כיון שבעת אין בידו כסף לשלם את מלא הסכום, והוא **סָבַר**, אמתין **עַד דַּהֲווּ לִי זוּזֵי** – עד שיהיה בידי יתרת הסכום **וּפַרַעְנָא לֵיהּ** – ואפרע אותו למלוה. **וְאָמַר רַחֲמָנָא, רָמֵי שְׁבוּעָה עֲלַיְיהוּ** – הטל עליו שבועה שהוא חייב רק חמישים, **כִּי הֵיכִי דְּלוּדֵי לֵיהּ כְּכוּלֵּיהּ** – כדי שיודה שהוא חייב מאה, שמאחר והוא אדם הגון, ודאי לא ירצה להשבע לשקר, ויודה.

נמצאנו למדים מדברי רבה, שהתורה מצריכה להשבע שבועת מודה במקצת, רק כאשר הנתבע לא מעיז לכפור הכל, שאם לא כן הוא נפטר מדין משיב אבידה שהיה יכול לכפור הכל. ועתה נשוב למחלוקת רבי אליעזר בן יעקב וחכמים.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב סָבַר לֹא שָׁנָא בּוֹ – במלוה עצמו **וְלֹא שָׁנָא בִּבְנוֹ** הקטן של המלוה, הלוה **אֵינוֹ מַעֲיז** לכפור הכל, **וְהֵילְכָךְ לָאו מֵשִׂיב אֲבֵידָה הוּא**, והוא חייב שבועה. **וְרַבָּנָן סָבְרֵי בּוֹ** – במלוה עצמו **הוּא דְּאֵינוֹ מַעֲיז** ואין לו מיגו, **אֲבָל בִּבְנוֹ** של המלוה, אפילו בנו הגדול, **הוּא מַעֲיז, וּמְהֵלֹא מַעֲיז** והוא לא כופר הכל, בכלל **מֵשִׂיב אֲבֵידָה הוּא**, ופטור משבועה.

לפי זה, דינו של רבי יצחק דומה לדינו של רבי אליעזר בן יעקב, שכשם שבמקרה של רבי אליעזר בן יעקב, אף שהתובע הוא קטן, ותביעתו אינה ודאית לגמרי, מחייב רבי אליעזר בן יעקב שבועה, כך גם במקרה של רבי יצחק בשני כיסים, שהברי של המאבד בא מכח ההודאה של המוצא ואין זה ברי גמור, מחייב רבי יצחק שבועה. ולדעת שניהם, הפטור של משיב אבידה משבועה אינו אלא כשהתובע הוא שמא, מפני תיקון העולם.